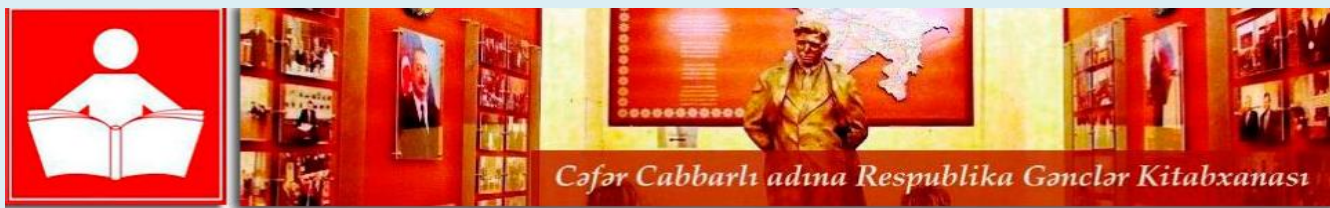

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏDƏNİYYƏT VƏ TURİZM NAZİRLİYİ

İNFORMASIYA RESURS ŞÖBƏSİ

BİR KƏRƏ YÜKSƏLƏN BAYRAQ, BİR DAHA ENMƏZ

AZƏRBAYCAN DEMOKRATİK RESPUBLİKASI-98

TÖVSIYƏ- ƏDƏBİYYAT SIYAHISI

BAKI – 2016

XX əsr tarixə yalnız elm, texnika əsri kimi yox, həm də milli oyanış, xalqların müstəmləkəçilikdən azad olmaları və milli dövlətlərin yaranması əsri kimi də daxil olmuşdur.

Şərqdə ilk demokratik dövlət olan AXC Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin başçılıq etdiyi Azərbaycan Milli Şurası tərəfindən 28 may 1918-ci ildə Tiflis şəhərində elan edilib. Milli Şura tərəfindən qəbul edilən İstiqlal Bəyannaməsi bütün türk-müsəlman dünyasında və Şərqdə ilk dəfə olaraq Azərbaycanda demokratik parlamentli respublikanın yaradıldığını bütün dünyaya bəyan edirdi.

Həmin vaxt Bakı şəhəri Stepan Şaumyanın başçılığı altında bolşevik Bakı Soveti və daşnak silahlı dəstələrinin nəzarətində olduğu üçün Azərbaycan hökuməti müvəqqəti olaraq Gəncə şəhərinə yerləşdi. 15 sentyabr 1918-ci ildə ağır döyüşlərdən sonra Azərbaycan Milli Ordusunun və Nuru Paşanın başçılıq etdiyi Qafqaz İslam Ordusunun hissələri Bakını bolşevik, daşnak və ingilis hərbi dəstələrindən azad edib və müstəqil Azərbaycan hökuməti Bakıya köçüb.

Göründüyü kimi, AXC-nin mövcudluğu dövrü tarixin ziddiyyətli və qarışıq dövrünə təsadüf edir. Belə ki, müstəqilliyini yenidən qazanmış AXC-ə qarşı Rusiya və Ermənistan tərəfindən hücumlar olurdu. Bütün bu addımlar AXC-nin beynəlxalq səhnəyə çıxarması üçün idi. Lakin bütün bunlara baxmayaraq AXC sona qədər mübarizə apararaq dünyanın bir sıra dövlətləri tərəfindən tanınmasına nail oldu və öz adını tarixə yazdı.

Cəmi 23 ay fəaliyyət göstərən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti bir sıra mühüm qanunlar qəbul edib, siyasi, hərbi, hüquqi və iqtisadi islahatlar həyata keçirib. Azərbaycan tarixinə Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Fətəli Xan Xoyski, Əlimərdan bəy Topçubaşov, Nəsim bəy Yusifbəyli kimi şəxsiyyətlər bəxş edib. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 27 aprel 1920-ci ildə Sovet Rusiyasının Azərbaycanı işğal etmək üçün göndərdiyi XI Qızıl Ordu tərəfindən süquta uğradıldı, AXC-ni quranların bir hissəsi güllələndi, bir hissəsi sürgünə göndərildi, bir hissəsi isə məcburi mühacirətə getməli oldu.

Azərbaycan düz 70 il Rusiyanın xalqlar həbsxanasında – SSRİ-nin tərkibində yaşamaq məcburiyyətində qalsa da azadlıq və müstəqillik uğrunda mübarizəsini davam etdirərək 1991-ci il oktyabrın 18- də yenidən öz müstəqilliyini bərpa etdi və hər il 28 may ölkəmizdə Respublika günü kimi qeyd olunur. Bu gün hər birimiz fəxrlə və qürurla deyirik: “Mən müstəqil, suveren Azərbaycan dövlətinin vətəndaşıyam!”

Azərbaycan Demokratik Respublikası haqqında

KİTABLAR:

1. Azərbaycan Cümhuriyyəti: 1918-1920 .- Bakı : Elm nəşriyyatı, 1998.-336s.
2. Azərbaycan Demokratik Respublikası: Azərbaycan hökuməti: 1918–1920 .- Bakı: Gənclik, 1990.- 96 s.
3. Azərbaycan Demokratik Respublikasının rəmzləri.- Bakı : Lider nəşriyyatı.- Bakı: İşıq, 1992.- S.24.
4. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 95 illiyinə həsr edilmiş Respublika elmi konfransının materialları : 22 may 2013-cü il.- Bakı: Elm və təhsil, 2014.-264s.
5. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Ensiklopediyası. İki cildə. I cild.- Bakı: Lider nəşriyyatı, 2004.- 440 s.
6. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Ensiklopediyası. İki cildə. II cild.- Bakı: Lider nəşriyyatı, 2004.- 472 s.
7. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti : ədəbiyyat, dil, mədəni quruculuq: monoqrafiya.- Bakı: Qoliot Qkup QSC, 2009.- 335 s.
8. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması və fəaliyyəti / XX əsr Azərbaycan tarixi. İki cildə. II cild.- Bakı: Təhsil, 2009.-S.177-222.
9. Azərbaycan Milli Ensiklopediyası.- Bakı: Azərbaycan Milli Ensiklopediyası Elmi Mərkəzi, 2007.- S.289-297.
10. Azərbaycan tarixi: 7 cildə. V cild.- Bakı: Elm: 2001.- 632 s.
11. Azərbaycan tarixinin parlaq səhifələri.- Bakı: Azərnəşr, 1998.- 64s.
12. Baykara Hüseyn. Azərbaycan istiqlal mübarizəsi tarixi / H. Baykara.- Bakı: Azərnəşr, 1992.- 278 s.
13. Cəfərov, N. Milli-ictimai fikir tariximizdən: 14 fevral 1917 / N. Cəfərov.- Bakı: Azərnəşr, 1993.- 78 s.
14. Çıraqzadə V. İstiqlal yollarında / V. Çıraqzadə.- Bakı: Azərnəşr, 1992.- 82 s.
15. Əhmədli, Rafail Ayvaz oğlu. Azərbaycan dövlətçilik fəlsəfəsinə dair : monoqrafiya / R. A. Əhmədli. - Bakı : Təknur MMC, 2009. - 380 s.
16. Əlizadə Məleykə. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti və Gəncə / Gəncə şəhərinin tarixi.- Bakı: Nurlan, 2004.- S.177-196.
17. Ənbiyəoğlu Əbdülhüseyn. XX əsrin 100 görkəmli azərbaycanlısı / Ə.Ənbiyəoğlu.- Bakı: Sumqayıt nəşriyyatı, 2002.-293 s.
18. Hacıyev H. İstiqlalın əzablı yolu: Azərbaycan Demokratik Respublikasının bəzi səhifələri / H.Hacıyev.- Bakı: Azərb. Jurnalistlər İttifaqı, 1991.- 32 s.

19. Hacıyeva Maarifə. Ədəbi düşüncələr / M.Hacıyeva .- Bakı: Azərb. Dövlət Nəşriyyatı, 2003.-252 s.
20. Həsənov Cəmil. Azərbaycan Beynəlxalq münasibətlər sistemində: 1918-1920-ci illər / C. Həsənov.- Bakı: Azərnəşr, 1993.-362 s.
21. Həsənli Cəmil. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin xarici siyasəti: 1918-1920 / C. Həsənli.- Bakı: GARİSMA MMC, 2009.-576 s.
22. Həsənli Cəmil. Tarixi şəxsiyyətin tarixi: Əlimərdan bəy Topçubaşov / C.Həsənli .- Bakı: Azərbaycan Diplomatik Akademiyası , 2013.-588 s.
23. Həsənov Mehdi. Azərbaycan xalq Cümhuriyyətinin yaranması / M. Həsənov. Azərbaycan tarixi.- Sumqayıt: Sumqayıt şəhər Dərələyöz mətbəəsi, 2010.-S.337-353.
24. Hüseyin, B. Azərbaycan istiqlal mübarizəsi tarixi / B.Hüseyin.- Bakı: Azərnəşr, 1992.- 276 s.
25. İlkin Qılman. Bakı 1917-1920-ci illərdə / Q. İlkin. Bakı və bakılılar.- Bakı: Nurlar Nəşriyyat - Poliqrafiya Mərkəzi, 2006.- S.123-234.
26. Mahmudov Yaqub. Azerbaijan shert history of statehood / Y. Mahmudov.- Baku: Tahsil-Publishing house, 2006.-160 s.
27. Məhəmmədəmin Rəsulzadənin şəcərəsi / Azərbaycan Tarixi Şəcərə Cümhuriyyətinin xəbərləri. Doqquzuncu buraxılış.- Bakı: APOSTROFF, 2014.-S.83-94.
28. Məlikov V. Azərbaycan Demokratik Respublikası / V. Məlikov. Məktəblinin tarix lüğəti.- Bakı: Ayna Mətbu evi, 2004.- S.36-39.
29. Məmmədov İ., Məmmədov Ç. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti / İ. Məmmədov, Ç. Məmmədov. Azərbaycan tarixi. İki cildə. I cild.- Bakı: UniPrint, 2009.- S.22-112.
30. Məmmədova Həvva. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Yuxarı Qarabağda siyasi vəziyyət. Erməni terrorizminin güclənməsi:1918-1920 / H. Məmmədova.-Bakı: Nağıl evi nəşriyyatı, 2006.-150 s.
31. Münişi Hilal. Azərbaycan Cümhuriyyəti / H. Münişi. - Bakı: Elm və təhsil, 2014.-316 s.
32. Nəsibzadə, N. Azərbaycan Demokratik Respublikası: Məqalələr və sənədlər / N. Nəsibzadə.- Bakı: Elm, 1990.- 112 s.
33. Nəsibzadə, N. Azərbaycanın xarici siyasəti :1918- 1920: / N. Nəsibzadə.- Bakı: Ay-Ulduz, 1996.- 302s.
34. Rəsulzadə, M. Azərbaycan Cümhuriyyəti / M. Rəsulzadə.- Bakı: Elm, 1990.- 113 s.
35. Rəsulzadə, Məhəmməd Əmin. Əsərləri: 3 cildə. I cild: 1903-1909

- / M. Ə. Rəsulzadə.- Bakı: Azərnəşr, 1992.- 469 s.
36. Rəsulzadə, Məhəmməd Əmin. Əsərləri: 3 cildə. III cild: 1915-1916 / M. Ə. Rəsulzadə. - Bakı: Təhsil, 2014. - 616 s.
37. Rəsulzadə, Məhəmməd Əmin . Əsrimizin Siyavuşu; Çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatı; Çağdaş Azərbaycan tarixi / M.Ə. Rəsulzadə.- Bakı: Gənclik, 1991.- 112 s.
38. Rəsulzadə, Məhəmməd Əmin. Stalinlə ixtilal xatirələri / M.Ə. Rəsulzadə.- Bakı: Elm, 1991.- 80 s.
39. Şıxlinski, Ə. Xatirələrim / Ə. Şıxlinski.- Bakı, 1944.- 210 s.
40. Şükürov Lətif. Cümhuriyyət hökuməti repressiya məngənəsində / L. Şükürov.- Bakı: Şirvanəşr, 2000.-250 s.
41. Veliyev, Afgan. Azərbaycan siyasi düşüncə Tarihi və Mirza Bala Mehmetzadə: 1898-1959 / A. Veliyev ; red. Z. Şirinova. - İstanbul : Doğu kütüphanesi, 2006. - 398 s.
42. Yaqublu N. Azərbaycan legionerləri / N. Yaqublu.- Bakı: Çıraq, 2005.- 336 s.

Dövri mətbuatda:

43. Əhmədova, Firdovsiyyə. "Əbədi ezamiyyət"in hesabatı / F. Əhmədova // Azərbaycan. - 2016.-19 fevral. - № 38. - S. 7.- Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti haqqında film.
44. Tahirli, Abid. İstiqlal mücahidinin ədəbi irsi / A. Tahirli // Azərbaycan. - 2016.-3 fevral. - № 24. - S. 7.- Ceyhun Hacıbəyli-125.
45. Kərimov, Xosrov. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə: Sosial-iqtisadi sistemin məzmunu və təkamülü haqqında / X. Kərimov // İqtisadiyyat. - 2015.-27 may-4 iyun. -№ 21. - S. 3 .
46. Şəfiyeva, Gülgün. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti: müstəqilliyin çətin yolu / G. Şəfiyeva // Xalq qəzeti. - 2015.-26 may. - № 111. - S. 9 ; № 112. - S. 10 . - Qeyd: 28 May Respublika Günüdür.
47. Paşayev, Məmmədəli. Şərqdə ilk demokratik respublika / M. Paşayev // Respublika. - 2015.-26 may. - № 111. - S. 13 . - Qeyd: 28 may Respublika Günüdür.
48. Qafarov, Vasif. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinə gedən yol / V. Qafarov // Xalq qəzeti. - 2015.-23 may. - № 109. - S. 11 ; № 110. - S. 7 . - Qeyd: Azərbaycan xalqının milli istiqlal mübarizəsinin şanlı mərhələsi olan 1917-ci ilin fevralından 1918-ci ilin 28 mayınadək olan dövr milli məfkurə tariximizə cümhuriyyətə gedən yol kimi daxil olmuşdur.

49. Quliyeva, Samirə. İstiqlal yolunun şanlı mücahidləri - Cümhuriyyət dövrünün dövlət və hökumət xadimləri / S. Quliyeva // 525-ci qəzet. - 2015.-22 may. - № 91. - S. 6 . - Qeyd: Azərbaycan xalqı əsrlər boyu azadlıq arzusu ilə yaşayıb. 1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Demokratik Respublikası - Xalq Cümhuriyyəti elan edildi.
50. Abbasov, İlham Qurban oğlu. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Bakı Dövlət Universitetinin yaradıcısıdır / İ. Q. Abbasov // Qanun. - 2015. - № 1(243). - S. 20-25.
51. Ömərov, Vahid. AXC və azərbaycançılığın təcəssümü / V. Ömərov // Azad Azərbaycan. - 2014.-4 iyun. - № 77. - S. 5 .
52. Abbasov, İlham. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin təşkili və fəaliyyəti / İ. Abbasov // İki sahil. - 2014.-28 mart. - № 93. - S. 17 .
53. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti tariximizin şərəf səhifəsidir: Şərqi ilk demokratik respublikasının qurulmasından 93 il ötür // Yeni Azərbaycan. - 2011.-28 may. - №95. - S. 10 .
54. Əhmədova, Firdovsiyyə. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması ərəfəsində regionda geosiyasi vəziyyət / F. Əhmədova // Azərbaycan. - 2014.-27 may. - № 110. - S. 7 .
55. Prezident Kitabxanası “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti” adlı elektron resursu internet istifadəçilərinə təqdim etmişdir // Azərbaycan. - 2014.-27 may. - № 110. - S. 7 .
56. Məhərrəmov, Təranə. Xalq qəhrəmanı: Gəncəli millət fədaisi Sarı Ələkbər İmamqulunun nəsilərə örnək həyat yolu / T. Məhərrəmov // Kəsp. - 2014.-14 oktyabr. - № 167. - S. 8-9 . - Qeyd: Gəncənin XX əsr tarixində xüsusi xidmətləri olan, XX əsrin birinci yarısında isə artıq milli müstəqillik tariximizin bərqərar olması ilə Sarı Ələkbər İmamqulu Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin fəal mübarizlərindən birinə çevrilmişdir.
57. Qasımlı, Musa. Azərbaycan Cümhuriyyəti müstəmləkə zülmü altında inləyən xalqlara xilas yolunu göstərdi / M. Qasımlı // Xalq qəzeti. - 2014.-28 may. - № 111. - S. 11
58. Mahmudov, Yaqub. İrəvan və ətrafındakı torpaqlar ermənilərə hansı şərtlərlə verilmişdi: Azərbaycan xalqının həmin torpaqlara tarixi varislik hüququ bərpa olunmalıdır / Y. Mahmudov // Azərbaycan. - 2014.-14 oktyabr. - № 222. - S. 4.
59. Əhmədova, Şəfəq. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması ilə xalqımızın müstəqillik arzuları gerçəkləşmişdir: 1918-ci il may ayının 28-də Türk dünyasında və müsəlman Şərqi ilk demokratik respublika yaranmışdır

- / Ş. Əhmədova // Yeni Azərbaycan. - 2013.-30 may. - № 95. - S. 8 .
60. Nuriyev, Azər. Müsəlman dünyasında ilk demokratik respublika: 93 il öncə Şərq aləmində ilk olaraq Azərbaycanda müstəqilliyin, dövlətçiliyin əsasları quruldu / A. Nuriyev // Kəspı. - 2011.-28-30 may. - №94. - S. 8.
61. Cümşüdlü, Firudin. ADR-in yaranmasından 93 il ötür: Cümhuriyyətin yaradılması, onun 23 aylıq fəaliyyəti Azərbaycan xalqının taleyində çox mühüm hadisə idi / F. Cümşüdlü // Azad Azərbaycan. - 2011.-27 may. - №74. - S. 5.
62. Sadayoğlu, Pərviz. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti-Şərqdə ilk parlamentli respublika / P. Sadayoğlu // Yeni Azərbaycan. - 2009.-26 may. - № 96. - S. 5 .
63. Hacıyev, Hacı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövlətçiliyimiz tarixində önəmli yer tutur / H. Hacıyev // Respublika . - 2006.-27 may. - №116. - S. 5 .

Tərtib etdi : **İnformasiya-resurs şöbəsinin böyük
kitabxanaçısı Məmmədova Tamella**

Redaktor: **Kitabişləmə və elektron kataloq şöbəsinin müdiri
Şəfiyeva Səadət**

Ünvan:

**Az 1065, Yasamal rayonu, Bakı şəhəri
N.Nərimanov küç., 203**

Əlaqə telefonları:

**(+994 012) 538 02 47
538 54 57
538 93 54**

e-mail